

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«МЕХАНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор МТФК ОНТУ

Олена КІЧУК
_____ 2025 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про дуальну форму здобуття фахової передвищої
освіти

Одеса, 2025

Положення про відпрацювання пропущених навчальних занять у Відокремленому структурному підрозділі «Механіко-технологічний фаховий коледж Одеського національного технологічного університету». Одеса, МТФК ОНТУ, 2024.

Укладачі:

Олена КІЧУК, директор;

Анастасія ТРУБНІКОВА, заступник директора з НМР;

Наталя ІЩЕНКО, завідувач електромеханічного відділення;

Оксана ЛУБЕНЕЦЬ, завідувач технологічного відділення.

Розглянуто і схвалено на засіданні Педагогічної ради МТФК ОНТУ (Протокол від «13» січня 2025р. № 1) та введено в дію наказом директора МТФК ОНТУ від «13» січня 2025р. № 02-01

1. Загальні положення

1.1 Положення про дуальну форму здобуття фахової передвищої освіти (далі – Положення) у МТФК ОНТУ (далі – Коледж) розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту»; Кодексу законів про працю, Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти, Наказу МОН №426 від 13.04.2023 р. «Про затвердження Положення про дуальну форму здобуття фахової передвищої та вищої освіти» та іншими нормативно-правовими актами.

1.2 Це Положення визначає особливості дуальної форми здобуття фахової передвищої освіти у Коледжі.

1.3 Дуальна форма здобуття фахової передвищої освіти у Коледжі – це спосіб здобуття освіти, що передбачає поєднання навчання в закладі освіти з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях (далі – роботодавці) для оволодіння програмними результатами навчання, формування практичних умінь і навичок та набуття певної кваліфікації.

1.4 Основним завданням дуальної форми здобуття фахової передвищої освіти є:

1) підвищення якості підготовки фахівців, які формують основу трудового потенціалу для інноваційного розвитку економіки, відповідно до сучасних вимог ринку праці і потреб роботодавців шляхом:

- модернізації змісту та способів реалізації практичної складової освітнього процесу;

- підвищення мотивації здобувачів освіти до навчання;

- посилення ролі роботодавців у системі підготовки фахівців на всіх етапах – від участі у формуванні змісту освітніх програм до оцінювання результатів навчання;

2) підвищення конкурентоздатності випускників Коледжу, скорочення періоду їх адаптації до професійної діяльності, сприяння росту рівня зайнятості молоді;

3) зміцнення механізму, що забезпечує інтегрування освіти, науки і практичної діяльності в усіх галузях економіки, задля безперервного поступального руху завдяки тісній співпраці та прискореному обміну знаннями та інноваціями.

1.5 Дуальна форма здобуття освіти передбачає часткове перенесення процесу формування програмних компетентностей і результатів навчання в умови професійної практичної діяльності. При цьому частина обсягу освітньої діяльності, замість аудиторної та самостійної роботи виконується у формі

навчання на робочому місці (робочих місцях) з відповідним перерозподілом навчального навантаження здобувача освіти в межах освітніх компонентів.

1.6 Навчання на робочому місці (робочих місцях) здійснюється шляхом виконання трудових функцій відповідно до трудового договору. Виконання освітньої програми за дуальною формою може передбачати навчання здобувача освіти зі зміною робочих місць у роботодавця або його навчання на робочих місцях у кількох роботодавців.

1.7 У цьому Положенні терміни вживаються в таких значеннях:

координатор від закладу освіти – працівник закладу освіти, який організовує дуальну форму здобуття освіти та призначається керівником закладу освіти;

координатор від роботодавця – призначений роботодавцем працівник, який забезпечує належну взаємодію між роботодавцем і закладом освіти, виконання роботодавцем взятих зобов'язань, організаційний супровід навчання за дуальною формою здобуття освіти;

куратор – педагогічний працівник закладу освіти, який супроводжує виконання здобувачем освіти індивідуального навчального плану і програми практичного навчання на робочому місці за дуальною формою здобуття освіти та призначається керівником закладу освіти;

наставник – призначений роботодавцем працівник, який допомагає реалізовувати індивідуальний навчальний план здобувача освіти (на робочому місці) відповідно до програми практичного навчання на робочому місці.

2. Планування освітнього процесу

2.1 Коледж є надавачем освітньої послуги і в повному обсязі є відповідальним за реалізацію освітньо-професійної програми за дуальною формою та якість освіти. Роботодавець є відповідальним за організацію навчання на робочому місці (робочих місцях) відповідно до договору між Коледжем і роботодавцем та, в разі укладання договору, між Коледжем, роботодавцем і здобувачем освіти.

2.2 Освітня діяльність за дуальною формою здобуття освіти здійснюється в межах ліцензій Коледжу на провадження освітньої діяльності на рівні фахової передвищої за відповідною спеціальністю.

2.3 Для реалізації освітньо-професійної програми за дуальною формою Коледжем розробляються:

- окремий навчальний план, що охоплює весь період реалізації освітньої/освітньо-професійної програми і має відповідати вимогам щодо забезпечення тривалості практичного навчання, передбаченим для дуальної

форми здобуття освіти;

- графік освітнього процесу, що передбачає чергування періодів навчання в закладі освіти і на робочому місці;

- відповідне методичне забезпечення освітніх компонентів.

2.4 Особливості організації навчання за дуальною формою відображаються у:

1) у навчальному плані для дуальної форми:

- як зміна розподілу загального обсягу кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) за формами організації освітнього процесу (співвідношення аудиторного та/або поза аудиторного навчального навантаження);

- шляхом введення освітніх компонентів (дисциплін, практик, курсових робіт / проєктів тощо), пов'язаних з особливостями діяльності роботодавця і виконанням трудових обов'язків на робочому місці, або додаткової практичної підготовки до частини навчального плану, що формується за вибором здобувача.

2) програмах дисциплін – як посилення практичної спрямованості змісту, збільшення обсягу практичних і лабораторних занять, що можуть проводитися викладачами Коледжу на робочому місці в роботодавця, частки завдань практичного характеру, що виконуються самостійно, тощо.

2.5 Час практичного навчання на робочих місцях обліковується в кредитах ЄКТС і має становити від 25 до 60 % від їх загального обсягу, передбаченого навчальним планом, що складається для організації навчання за дуальною формою здобуття освіти. Таке співвідношення може застосовуватися для навчальних планів, що розробляються для реалізації освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти. Цей час може включати освітні компоненти або їх складові, що реалізуються за такими формами організації освітнього процесу: практична підготовка; самостійна робота; навчальні заняття за умови їх проведення педагогічними/науково-педагогічними працівниками Коледжу на робочому місці у роботодавця.

2.6 Здобуття освіти за дуальною формою організовується для спеціально сформованих груп або окремих здобувачів освіти. За розгалужених мереж роботодавців-партнерів рекомендується узгоджувати графіки освітнього процесу таким чином, щоб забезпечити формування груп здобувачів освіти, які навчаються за дуальною формою.

2.7 Поділ загального часу навчання на періоди навчання, що відбуваються у Коледжі та на робочому місці, може передбачати таке:

- кілька годин упродовж дня навчання відбувається в Коледжі, решта – на робочому місці в роботодавця (*модель поділеного дня*);

- кілька днів упродовж тижня навчання відбувається в Коледжі, решта днів тижня – на робочому місці (*модель поділеного тижня*);

- чергування періодів навчання в Коледжі та у роботодавця, коли один період передбачає один чи декілька тижнів, місяців, семестр (*блочна модель*);

- поєднання моделей.

2.8 На основі навчального плану для дуальної форми складається індивідуальний навчальний план здобувача освіти.

2.9 Контроль виконання індивідуального навчального плану та оцінювання результатів навчання осіб, які здобувають освіту за дуальною формою, здійснюють Коледж спільно з роботодавцем відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та вимог освітньо-професійної програми.

2.10 Атестація осіб, які здобувають освіту за дуальною формою, здійснюється відповідно до вимог освітньо-професійної програми.

3. Організація освітнього процесу за дуальною формою здобуття освіти

3.1 Коледж приймає рішення про впровадження дуальної форми здобуття освіти на основі досліджень ринку праці та визначає перелік освітньо-професійних програм, за якими навчання за дуальною формою є доцільним.

3.2 Ініціювати організацію навчання за дуальною формою можуть роботодавці та здобувачі освіти.

3.3 Навчання за дуальною формою здобуття фахової передвищої освіти може здійснюватися після переведення особи, яка навчається за іншою формою здобуття освіти, на навчання за дуальною формою з відповідним навчальним планом. Таке переведення допускається з першого семестру реалізації відповідної освітньо-професійної програми, якщо частка практичного навчання за весь період опанування здобувачем освітньо-професійної програми відповідає передбаченій навчальним планом за дуальною формою здобуття фахової передвищої освіти. Переведення на навчання за дуальною формою здобуття фахової передвищої освіти супроводжується внесенням відповідних змін до індивідуального навчального плану здобувача освіти та відображається в ЄДЕБО.

3.4 Стипендіальне забезпечення здобувачів фахової передвищої освіти за дуальною формою здійснюється відповідно до чинного законодавства.

3.5 Навчання за дуальною формою здобуття освіти може здійснюватися після переходу особи, яка навчається за денною формою здобуття освіти, на навчання за дуальною формою з відповідним навчальним планом. У разі не виконання встановленого обсягу практичного навчання здобувач освіти може продовжити навчання за навчальним планом для денної форми здобуття освіти,

що не є його переведенням на іншу форму здобуття освіти.

3.6 Здобувач освіти може самостійно знайти робоче місце для навчання та сприяти встановленню співпраці між Коледжем і роботодавцем для організації навчання за дуальною формою.

3.7 Питання організації дуальної форми здобуття освіти на робочих місцях для здобувачів, в тому числі для осіб з особливими освітніми потребами, вирішуються в порядку, встановленому чинним законодавством у сфері освіти, а також трудовим законодавством – Кодексом законів про працю, Законом України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», Законом України «Про відпустки», Законом України «Про охорону праці» та іншими актами законодавства України.

3.8 Коледж має право організовувати навчання за дуальною формою для груп чи окремих здобувачів освіти з метою забезпечення їх індивідуальної освітньої траєкторії.

3.9 Відносини між Коледжем, роботодавцем та здобувачем освіти з усіх питань організації навчання за дуальною формою регулюють це Положення та тристоронній договір про здобуття освіти за дуальною формою, інші договори та законодавчі акти. Інші питання, пов'язані з організацією дуальної форми здобуття освіти, визначає Коледж в частині, що не суперечить вимогам чинного законодавства.

4. Порядок зарахування здобувачів освіти на навчання за дуальною формою

4.1 Підставами для організації навчання за дуальною формою здобуття освіти є наявність у здобувача освіти повної загальної середньої освіти; заява здобувача освіти денної форми або, у разі недосягнення повноліття, заява одного з батьків чи інших законних представників; успішне проходження здобувачем освіти процедури відбору, яку роботодавець здійснює разом із Коледжем; підписання тристороннього договору і трудової угоди.

4.2 Після підтвердження наміру роботодавця щодо організації здобуття освіти за дуальною формою для конкретного здобувача освіти Коледж готує тристоронній договір про дуальну форму здобуття освіти і разом із роботодавцем укладає та погоджує індивідуальний навчальний план.

4.3 Укладання тристороннього договору про дуальну форму здобуття освіти передбачає укладання із здобувачем освіти трудового договору.

4.4 Переведення здобувачів освіти на дуальну форму здобуття освіти здійснюється, як правило, до початку навчального семестру або протягом двох тижнів від його початку за наказом директора Коледжу.

4.5 Форма та зміст поточної та підсумкової атестації здобувачів освіти визначає Коледж разом із роботодавцем відповідно до вимог освітньо-професійної програми.

4.6 У разі переведення здобувача освіти на навчання за дуальною формою чи передчасного припинення дії договору про дуальну форму здобуття освіти, за здобувачем освіти зберігається джерело фінансування освітньої послуги (бюджет, контракт за власні кошти, контракт за кошти третьої особи).

4.7 У разі переведення здобувача освіти, який навчається за кошти державного бюджету, на навчання за дуальною формою чи передчасного припинення дії договору про дуальну форму здобуття освіти за здобувачем освіти зберігається право на отримання стипендії та інших соціальних гарантій згідно з чинним законодавством.

5. Особливості реалізації навчання за дуальною формою

5.1 Для Коледжу:

5.1.1 Після прийняття рішення про впровадження дуальної форми здобуття освіти за обраними освітньо-професійними програмами Коледж укладає відповідні внутрішні документи, призначає координатора навчання за дуальною формою від Коледжу, може створювати необхідні структурні підрозділи.

5.1.2 Координатор дуального навчання від Коледжу:

- організовує пошук та попередній відбір роботодавців, діяльність яких відповідає профілю відповідних освітньо-професійних програм і може забезпечити формування програмних результатів навчання;
- ініціює та реалізує переговорний процес з роботодавцем щодо спільного впровадження дуальної форми здобуття освіти;
- готує та узгоджує двосторонні договори про співпрацю з роботодавцем щодо партнерства з організації здобуття освіти за дуальною формою;
- проводить інформаційну роз'яснювальну роботу серед здобувачів освіти щодо особливостей та переваг здобуття освіти за дуальною формою;
- координує організацію відбору здобувачів освіти, які мають намір, перейти на дуальну форму здобуття освіти та погоджує їх персональний склад з роботодавцем;
- організовує обговорення з роботодавцем змісту відповідних освітньо-професійних програм щодо відповідності професійним стандартам та вимогам до компетентностей майбутніх фахівців;

- ініціює і контролює укладання та узгодження програми навчання на робочих місцях;
- ініціює та контролює укладання індивідуальних робочих навчальних планів;
- готує та погоджує з усіма сторонами договори про дуальну форму здобуття освіти;
- забезпечує неперервну комунікацію між усіма сторонами для усунення можливих недоліків в організації навчання та вирішення поточних проблем, що можуть виникати;
- ініціює та контролює призначення куратора дуального навчання для кожного здобувача освіти за дуальною формою;
- координує роботу кураторів дуального навчання;
- контролює проведення позапланового інструктажу здобувачів освіти з безпеки життєдіяльності в разі переходу на навчання за дуальною формою;
- бере участь в аналізі результатів та якості навчання за дуальною формою здобуття освіти, уносить пропозиції своєму керівництву щодо її поліпшення.

5.1.3 Куратор дуального навчання:

- формує індивідуальні навчальні плани, враховуючи потреби роботодавця;
- забезпечує поточний контроль за виконанням індивідуального навчального плану;
- підтримує постійну комунікацію із здобувачем освіти та представниками роботодавця (зокрема наставником дуального навчання) з метою вчасного вирішення поточних питань та забезпечення виконання освітньо-професійної програми в повному обсязі;
- за потреби ініціює внесення змін до індивідуального навчального плану в процесі навчання за дуальною формою здобуття освіти.

5.1.4 Коледж за потреби надає своєчасну методичну допомогу з організації навчання на робочих місцях співробітникам роботодавця, які беруть участь в організації навчання за дуальною формою.

5.1.5 Коледж може звертатися до роботодавця із запитом щодо стажування в його підрозділах педагогічних працівників.

5.1.6 Для контролю якості навчання Коледж має проводити регулярні зустрічі з роботодавцем (не рідше одного разу на рік) та забезпечити зворотній зв'язок із здобувачами освіти за участі куратора про відповідність теоретичної та практичної частин програми навчання на робочих місцях.

5.1.7 Коледж забезпечує можливість проведення спільного оцінювання

результатів навчання здобувачів освіти за дуальною формою за участі представників відповідних роботодавців.

5.2 Для роботодавця:

5.2.1 Роботодавець може звертатися до Коледжу з ініціативою щодо впровадження дуальної форми здобуття освіти.

5.2.2 Роботодавець призначає координатора дуального навчання від роботодавця для забезпечення організаційно методичного супроводу навчання за дуальною формою здобуття освіти та ефективної комунікації із Коледжем.

5.2.3 Роботодавець призначає здобувачеві освіти наставника дуального навчання з найбільш досвідчених кваліфікованих працівників.

5.2.4 Роботодавець проводить необхідні інструктажі з безпеки життєдіяльності та охорони праці для здобувачів освіти на виробництві.

5.2.5 Роботодавець контролює забезпечення здобувачів освіти необхідними предметами та засобами праці.

5.2.6 Роботодавець створює умови для підвищення професійного рівня працівників, які здійснюють навчання здобувачів освіти на робочому місці (наставників).

5.2.7 Роботодавець організовує погодження тристоронніх договорів про дуальну форму здобуття освіти та відповідні індивідуальні навчальні плани.

5.2.8 Координатор дуального навчання від роботодавця:

- відповідає за співпрацю із Коледжем з питань узгодження (створення, перегляду та удосконалення) освітньо-професійної програми, за якою навчатимуть за дуальною формою та індивідуальних навчальних планів;
- бере участь у відборі здобувачів освіти, які бажають перейти на дуальну форму здобуття освіти за відповідними освітньо-професійними програмами;
- супроводжує реалізацію практичної складової дуальної освіти на робочому місці відповідно до вимог освітньо-професійної програми та індивідуального навчального плану;
- забезпечує неперервну комунікацію із Коледжем;
- бере участь у відборі здобувачів освіти, які бажають перейти на дуальну форму здобуття освіти за відповідними освітньо-професійними програмами;
- здійснює контроль за розподілом та своєчасним переміщенням здобувачів освіти в структурних підрозділах роботодавця;
- бере участь в аналізі результатів та якості навчання за дуальною формою здобуття освіти і вносить пропозиції своєму керівництву щодо її поліпшення.

5.2.9 Наставник дуального навчання:

- здійснює керівництво навчанням здобувачів освіти відповідно до

програми практичного навчання на робочому місці та індивідуального плану;

- сприяє навчальній адаптації здобувача освіти до робочого місця;
- бере участь в оцінюванні результатів навчання здобувачів освіти за дуальною формою разом з уповноваженими представниками Коледжу;
- може проходити спеціальну методичну підготовку щодо здійснення керівництва навчанням здобувачів освіти на робочих місцях, зокрема на базі Коледжу.

5.2.10 Роботодавець може надавати можливість стажування на виробництві педагогічним працівникам Коледжу.

5.2.11 Роботодавець може пропонувати здобувачам освіти за дуальною формулою укладання/продовження трудового договору після завершення навчання.

6. Фінансове забезпечення

6.1 Фінансування навчання за дуальною формою здійснюється за рахунок коштів державного (місцевого) бюджету, коштів юридичних осіб (фізичних) осіб, коштів суб'єктів господарювання та інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

6.2 Питання оплати праці та трудових обов'язків працівників Коледжу, призначених кураторами, координаторами від Коледжу, і працівників, призначених наставниками, координаторами від роботодавців, вирішується в порядку, встановленому чиним законодавством.

7. Прикінцеві положення

7.1 Дане Положення схвалюється Педагогічною радою Коледжу, та вводиться в дію наказом директора Коледжу.

7.2 Учасники освітнього процесу та інші працівники Коледжу повинні бути ознайомлені з цим Положенням після його затвердження та оприлюднення, а в подальшому – під час прийому на роботу та зарахування на навчання.

7.3 Педагогічні та інші працівники, здобувачі освіти Коледжу повинні знати і дотримуватися норм цього Положення. Незнання цих норм не є підставою для їх невиконання.

Розроблено комісією у складі:

Директор

Олена КІЧУК

Заступник директора з НМР

Анастасія ТРУБНІКОВА

Завідувач технологічного відділення

Оксана ЛУБЕНЕЦЬ

Завідувач електромеханічного відділення

Наталія ІЩЕНКО